

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni 20 »
 3 luni 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

**Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet**

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

**Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI, 5**
 Lângă Palatul Justiției
 = TELEFON 16/98 =

A apărut : Poprirea în mâinile Cassei de depuneri, de d-l Dimitrie St. Dumitrescu-Ticu. Preț 1 leu.

Legile rurale față cu legea pentru trecerea în proprietatea statului a moșiilor stăpânite de persoane juridice cu caracter de utilitate publică din 18 Martie 1912 față și cu art. 132 din Constituție, de d-l Matei I. Dimitriu. — Prețul 1 leu.

SUMAR

— Crima de monopol, de d-l profesor I. Tanoviceanu ;

JURISPRUDENȚĂ

— Curtea de apel Buc. s. IV : *Anghel Ilie cu Firma Clayton & Shuttleworth Ltd* (Intr'o acțiune cambială nu este admisibilă chemarea la interogatoriu a reclamantului de către pârât, spre a face dovada că a plătit o parte din suma prevăzută în cambie) ;
 — Tribunalul Vaslui : *Ozias Rapaport cu Z. Einzenfeld și L. I. Grunberg* (Despre arbitri.—Compunerea lor și validitatea hotărârilor pronunțate) ;

— Judecătoria ocol. Stălpeni-Muscel : *Mihail Popescu cu Vasile Băcanu* (Despre partaj. — Modul cum se efectuează. — Dovada existenței partajului în caz de tăgadă.—Dreptul unuia din comunități de a intenta contra celorlalți acțiune în revendicare spre a determina cota-parte ideală a dreptului indiviz) ;
 — Trib. civil din Dijon : (Despre vânzarea lucrului altuia), cu o

Notă de d-l profesor D. Alexandrescu.

Rezumatele Jurisprudenței Curței noastre de casație

— *Casație s. II* : Urmărire imobiliară.—Contestație.—Respingere.—Continuarea vânzării.—Neexistența dreptului de apel.—Art. 533 pr. civ.

— *Casație s. III* : No. 1 : Banca Agricolă.—Gaj.—Constituirea lui.—Convenție posterioară de a-l vinde fără formalitățile legale.—Dacă e valabilă această convenție.—Art. 482 și 488 c. com. No. 2 : Timbru și înregistrare.—Contravenție.—Proces-verbal.—Comunicare prin administrație.—Dacă comunicarea poate fi făcută prin poștă.—Art. 78 l. timbrului.

Crima de monopol

Această formulă nu se mai potrivește azi. Monopolul nu mai este o crimă : Statul a făcut din monopoluri un izvor important de venituri, reglementat prin diferite legi, iar particularii sunt foarte mulțumiți când pot și ei, prin un monopol de fapt, să realizeze câștiguri tot atât de mari ca Statul.

Dacă monopolul Statului, fiind într'un interes public este admisibil, fiecare fiind dator ca direct sau indirect să contribuie la satisfacerea tre-

bunțelor obștești, monopolul particularilor este absolut criticabil, mai întâi fiindcă nu are de scop folosul obștesc, și al doilea fiindcă particularul nu are scrupurile Statului, când el are un monopol. Adeseori lăcomia nu mai are nici o margine, când ea e practică de un particular.

Se poate ca alte țări să nu înțeleagă acest adevăr, fiindcă nu au avut ocaziunea să facă, după cum am făcut noi, trista sa experiență. Statul nostru a găsit de cuviință sub falaciosul motiv al industriei naționale, să stabilească un adevărat monopol al fabricelor de zahăr și hârtie, adică un monopol cu interes particular.

Și, după industriași care au realizat câștiguri scandaloase și impertinente, s'au gândit și negustorii să-i imiteze acaparând zahărul, untura, săpunul și alte obiecte de prima necesitate.

Ce au făcut legiuitorii vechi, și ce fac cei noi, în special al nostru spre a evita această odioasă speculare a publicului ?

Caut în legea noastră și nu găsesc mai nimic.

Intr'un articol pus după alte două relative la jocurile de noroc și lotării, legiuitorul spune că :

«Cei care, în adjudecațiunile proprietății, uzufructului sau închirierii lucrurilor mișcătoare, or a vreunei întreprinderi, sau a oricărei aprovizionări, vor împedica sau turbura libera concurență la licitațiuni, sau la sumisiuni prin oferte, întrebunțând violența sau amenințări or înaintea sau în timpul licitațiunilor, se vor pedepsi cu închisoarea dela 15 zile până la 6 luni și cu amendă dela 100 până la 2500 lei.

«Aceia ce, formând asociațiuni cu scopul de a specula asupra licitațiunilor publice, vor depărtă pe concurenți prin daruri, promisiuni sau alte mijloace, spre a face să scadă prețurile obiectelor puse în licitațiune, se vor pedepsi cu închisoarea dela o lună până la un an» (art. 351 C. pen.).

În acest articol, după cum se poate ușor vedea, Statul se îngrijește de el însuși, iar nu de particulari, care de ordinar nu fac operațiuni prin

calea licitării. Fie la cumpărări, fie la vânzări, Statul voește ca să nu peardă, și de aceea pedepsește cu asprime pe aceia care tulbură licitațiunile.

În cât despre particulari, ei pot fi jăfuiți în liniște, fiindcă legiuitorul nostru nu voește să se preocupe de ei. Printre acești particulari pot să fie săraci, care abia și pot câștiga pâinea de toate zilele a familiei; ei bine! nici o crimă, nici un delict și nici o contravențiune nu există în faptul că cei avuți, adeseaori milionari, să speculeze fără rușine pe cei săraci!

În trecut, păcătosul trecut! nu era tot astfel. Odioșii nobili de odinioară, cu clasele lor sociale superpuse, cu tirania politică de pe acele vremi, au fost mai omenoși pentru clasele sărace decât burghezia modernă cu frumoasele sale principii de libertate, egalitate și fraternitate!

Să lăsăm să vorbească un vechiu penalist, și vom reproduce textual:

Crima de monopol

«Se înțelege prin acest nume, orice întreprindere sau asociațiune care tinde să jeneze sau să distrugă libertatea comerțului. Astfel se cuprind printre culpabilii de această crimă, nu numai aceia care acaparează grânele, vinurile și alte mărfuri, pentru a pricinui lipsa și a le vinde cu un preț exorbitant, dar chiar pe negustorii care complotază se ret între ei *ca să nu vândă mărfurile decât într'un carecare timp*, și cu un oarecare preț care nu poate fi micșorat, sau de a vinde mărfurile de o calitate în locul alteia, or de a vinde mărfurile stricate ca bune, or în fine de a pricinui lipsa acestor mărfuri, oprind corăbiile care le aduc, or punând noi impozite»

«Se găsesc mai multe exemple de fiecare din aceste fapte în titlurile din Dreptul roman, De extraordinariis criminibus și în Legea Iulia de Annona, și mai cu seamă în Legea Unică din cod titl. De Monopoliis, după care pare că pedepșa ordinară a acestei crime era deportațiunea sau exilul perpetuu, cu confiscarea bunurilor»¹⁾.

Vedem dar că, încă dela Romani, legiuitorii s'au gândit să lovească în flagelul acaparatorilor, și că ei nu s'au gândit să apere numai pe Stat, care este totdeauna puternic, ci și pe nenorociții particulari, adesea foarte slabi și nevoiași.

Și în tot timpul vechiului drept, după cum ne arată Muyart de Vouglans, unul din penaliștii cu care se încheie vechiul drept, lumea a găsit că sunt înțelepte dispozițiunile legii romane care ocrotesc clasele sărace contra lăcomiei speculatorilor, și în consecință a menținut și a dezvoltat

regulele puse în legea Iulia de Annona și legea Unică din cod titlul de Monopoliis.

Chiar revoluțiunea franceză din 1789, care a putut să aibă greșelele sale, însă de sigur că nu a fost vrășmașă claselor populare, nu numai că a menținut pedepsele contra acaparatorilor, dar chiar le-a înăsprit până la ultima extremitate.

Prin legea din 26 Iulie 1793, se pedepsea cu moartea «aceia care ascund mărfurile sau produsele de prima trebuință, pe care le cumpără sau le ține închise într'un loc oarecare, fără a le pune în vânzare pe fiecare zi și în mod public».

Astăzi chiar în Franța art. 419 codul penal, *netradus la noi*, fără să mențină exagerata pedepșa din legea din 26 Iulie 1793, a păstrat totuși dispozițiunile acelei legi în potriua acaparatorilor de obiecte de prima necesitate.

Și foarte bine a făcut, fiindcă trebuie a pune o marginire lăcomiei nerușinate chiar în Franța.

Dar la noi?

Legiuitorul a desființat cu desăvârșire crima veche de monopol și el, partizan convins al principiului: *laissez faire, laissez passer*, a consfințit și principiul libertății de a... *jăfui!*

Și vă puteți închipui dacă într'o țară orientală ca a noastră, lumea a știut să se folosească de această libertate. Cum am spus-o și altă dată bandiții de codru au dispărut cu disparițiunea codrilor; a încercat Pantelimon să reinvie această veche meserie, dar cu toată valoarea lui nici el n'a izbutit, cum n'a izbutit înaintea lui nici Licinschi, nici Sdrelea, Mărunțelu și atâți alții. În schimb sau înmulțit considerabil bandiții de orașe sub diferite forme și de ei este mai greu să se apere cineva, fiindcă legea îi ocrotește.

Recunosc de altmintrelea că ei operează cu mai multă delicatețe ca Pantelimon ori Sdrelea.

Mai întâi ei nu întrebunțează violența, ci numai abilitate. Afară de aceasta Pantelimon și Sdrelea erau foarte neegalitari; luau dela unul, care le cădea în mână totul, și dela alții nimic. pe când semenii lor din orașe sunt mai drepți fiindcă despoaie pe toată lumea în mod proporțional cu consumațiunea. Nu tăgăduesc că bandiții de codru luau numai sute și mii, pe când cei din oraș jăfuesc milioane și dela bogați și dela săraci, dar nu e mai puțin adevărat că unii din aceștia, ba chiar cei mai nerușinați, *îndulcesc cu zahăr* amărăciunea ce o pricinuesc prin hoția lor.

Și când lucrul acesta se petrece cu știrea și cu consimțământul tuturilor, când poporul nu găsește că e bine să sdrobească și pe hoții de orașe și pe ocrotitorii lor, cum voiți ca unii neguțători să nu fie și ei mușcați de șearpele lăcomiei? Când străinii acționari ai fabricelor de zahăr și hârtie câștigă milioane, de ce ne-am

¹⁾ Muyart de Vouglans. Les loire criminelles de France dans leur ordre naturel. Paris 1783. Livre III, Titre III, art. III, pag. 340.

revolta că vreocâtiva neguțătorii voesc să câștige și ei câteva sute de mii de lei?

Că ei jăfuesc, ca și ceilalți mai mult tot pe bieții săraci, lucrul este adevărat, dar așa este în deobște soarta săracului de când e lumea. N'a zis Hristos acum 2000 de ani: *cel ce are i se va da, iar celui ce n'are, și ce i se pare că are îi se va lua dela dânsul?*!

Și apoi, în definitiv, fiindcă e vorba de hoție se poate zice cu poetul Alexandrescu:

«Ce pasă bieteii turme în veci nenorocită,
Să știe de ce mână va fi măcelărită,
Și dacă are unul sau mulți apăsători?»

* * *

Voi termina cu o reflecțiune asupra industriei naționale.

Această industrie asupra căreia erau puse atâtea speranțe și care ne-a costat atât de mult, a dat de astădată nu un faliment, ci o banerută frauduloasă prin criza zahărului. Se spunea că unul din meritele acestei industrii, este că vom scăpa de dependența străinilor. Ei bine azi avem experiența că, nu numai că pretinsa industrie națională, e o adevărată exploatare națională, mai ales a săracilor, dar chiar că ea ne aduce lipsa unor articole de prima necesitate. Până când fabricele de zahăr ne exploatau ca în răposatul codru al Vlăsiei, tot mai puteam înțelege toleranța față cu ele, dar astăzi când ele nu pot nici să satisfacă trebuințele țării, când în loc de zahăr pe care îl oferă Comuna București, bietul locuitor riscă să fie strivit și transportat cu *Salvarea* la spital or acasă, cred că e timpul să facem ca această pacoste a țării și mană a cavalerilor de industrie națională să înceteze.

E inadmisibil ca o țară întreagă și mai ales săracii să sufere, numai pentru ca vre-o câți-va corifei ai partidelor politice de guvernământ să-și constituie rente de trântori în consiliile de administrație ale diferitelor societăți, române prin nume, străine prin capital. Socialiștii români, care în general sunt quintesența ignoranței socializmului european, în loc de a se ocupa cu chestiuni de Stat, care sunt prea înalte pentru mărginitele lor cunoștințe, ar face mai bine să se preocupe de această chestiune, cu mult mai folositoare pentru săraci, decât luptele lor în contra aspirațiilor de întregirea neamului și de libertatea fraților noștri de peste munți.

Ei ar trebui să lupte contra monopolurilor particulare, cerând o lege care a existat în trecut și care trebuie să existe totdeauna, fiindcă este în favoarea tuturilor și mai ales a claselor desmoștenite.

1 Iulie 1915.

I. TANOVICANU

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV

Audiența dela 14 Iunie 1913

Președinția d-lui M. CR CIOCÂRDIA, președinte

Decizia comercială No. 33

Anghel Ilie cu Firma Clayton & Schülleworth Ltd.

Acțiune cambială. — Excepțiuni ce se pot opune acestei acțiuni. — Chemare la interogator. — Dacă intră în condițiunile art. 349 c. com.)

Conform art. 349 c. comercial, debitorul unei cambii nu poate opune decât excepțiunile privitoare la forma titlului sau lipsa condițiunilor necesare pentru exercițiul acțiunii cambiale și excepțiunile personale aceluia care a exercitat această acțiune; aceste excepțiuni personale însă nu vor putea întârzia condamnarea la plată, de cât dacă ele sunt lichide și de o grabnică soluțiune și în toate cazurile întemeiate pe o probă scrisă.

Prin urmare, chemarea la interogator pentru a face dovada plăței a unei părți din suma datorită este neadmisibilă, neintrând în prevederile art. 349 c. com. sus citat.

Curtea.

Având în vedere apelul făcut în termen, de către Anghel Ilie, contra sentinței comerciale cu No. 27 din 1913 a tribunalului Teleorman, prin care tribunalul a admis acțiunea intentată de firma Clayton & Schülleworth L-td contra lui Anghel Ilie și a condamnat pe acesta să plătească reclamantei suma de 6914 lei și 20 bani, cu procente 6% pe an dela 1 Octombrie 1912 până la achitarea, plus lei 10) cheltueli de judecată, pe baza a doua cambi protestate în regulă.

Având în vedere susținerile orale ale părților;

Având în vedere, că apelantul pretinde că acțiunea de față nu este cambială ci o acțiune ordinară derivând din un cont-curent și că, prin urmare, în contra ei poate să opue orice probă și deci și chemarea la interogator a firmei reclamante;

Având în vedere, că acțiunea de față este întemeiată pe două cambii semnate de apelant cu data de 9 Decembrie 1911 și cu scadența de 1 Octombrie 1912, protestate la timp;

Având în vedere că conform art. 349 din codul comercial, debitorul unei cambii nu va putea opune decât excepțiunile privitoare la forma titlului sau lipsa condițiunilor necesare pentru exercițiul acțiunii și excepțiunile personale aceluia care a exercitat această acțiune; aceste excepțiuni personale însă nu vor putea întârzia cu condamnarea la plată decât dacă ele sunt lichide și de o grabnică soluție și în toate cazurile întemeiate pe o probă scrisă;

Considerând că apelantul nu a invocat nici o excepțiune privitoare la forma titlului sau lipsa condițiunilor necesare pentru exercițiul acțiunii cambiale, astfel că cererea de chemare la interogator pentru a face dovada că a plătit o parte din suma datorită este inadmisibilă și se respinge ca atare;

Că dar, apelul nefiind întemeiat, câtă a se respinge; Pentru aceste motive, Curtea respinge apelul, etc.

(s) M. G. Clocârdia, I. Coandă, N. N. Săulescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VASLUI

Audiența dela 31 Octombrie 1913

Președenția d-lui CONST. N. CIURIA, membru de ședință

Sentința civilă No. 375

Ozias Rapaport cu Z. Eisenfeld și L. I. Grunberg

Hotărâre arbitrară — Nedepunerea ei la greșa Trib. în termen de trei zile. — Lipsă de nulitate — Compunerea Trib. arbitrar încă dela început cu supleantul sau supra arbitru — Validitatea hotărârei pronunțate de arbitri astfel constituiți. — Drentul arbitrilor de a se servi de lumirele unui expert în darea hotărârei fără ca acel expert să fie obligat a depune jurământul.

1. Art. 356 pr. civ., spre deosebire de procedura geneveză (art. 353) nu prevede că termenul de trei zile pentru depunerea hotărârei arbitrar la tribunal, este prevăzut sub pedeapsă de nulitate, precum nici art. 366 pr. civ. care numără cauzele ce pot da loc la anularea sentințelor arbitrale nu prevede și neobservarea dispozițiilor art. 356 pr. civ., cu privire la termenul de trei zile fixat pentru depunerea la greșa tribunalului a deciziunii arbitrale.

Prin urmare, depunerea sentinței arbitrale în termen de trei zile, nu poate fi socotită ca o condițiune substanțială pentru validitatea judecării afacerii de către arbitrii.

2. Deși împărțea părerilor arbitrilor trebuie să precedeze de ordinar numirea superarbitrului, totuși părțile pot să-l numească prin însuș actul de compromis cu dreptul de a lua parte la cercetarea pricinei împreună cu arbitri și a se pronunța odată cu ei, ceea ce dă superarbitrului calitatea de arbitru propriu zis.

3. Dacă potrivit art. 355 pr. civ. arbitrii au fost indrituiți prin actul de compromis să dea hotărârea lor întemeindu-se nu pe lege, ci numai după cugetul și chibzuința lor, de aci nu rezultă că le este interzis de a lua luminele unui expert, întrucât în actul de compromis nu există o dispozițiune contrarie, și mai ales când părțile au consimțit la numirea expertului.

De asemenea și întrucât părțile au convenit ca arbitrii să nu fie ținuți de dispozițiunile legii civile, sau de procedură, este evident că nu erau ținuți a supune pe expert la jurământ.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de Ozias Rapaport din Vaslui, prin petiția înregistrată la No 24045/913 în contra lui Z. Eisenfeld și L. I. Grunberg, ambii cu acelaș domiciliu, pentru anularea hotărârei arbitrale pronunțată în ziua de 1 Octombrie 1913 de d-nii I. H. Herscovici și I. S. Leibovici, ca arbitrii, și rabinul H. Halpern ca supraarbitru. în baza actului de compromis autentificat de acest tribunal la No. 301/913, prin care hotărâre se declară desfăcută asociația dintre părți, încheiată prin contractul autentificat la No. 384/912, atribundu-se toată averea socială lui Ozias Rapaport, rămânând asupra sa și datoriile asociației, fiind obligat a plăti fostilor asociați suma de 29907 lei 95 bani;

Având în vedere actele din dosar și susținerile părților din care se constată, că s'au desvoltat și susținut în instanță numai trei din motivele de anulare enunțate prin acțiune;

Având în vedere primul motiv de anulare, că hotărârea arbitrală nu s'a depus la greșa tribunalului pentru transcripțiune în cele 3 zile prevăzute de art. 356 pr. civ., ci după 7 zile; așa că sentința e lovită de nulitate, ce rezultă din însăși nerespectarea cerințelor legii;

Având în vedere că, într'adevăr, hotărârea arbitrală fiind datată 1 Octombrie 1913, a fost depusă cu petiția înregistrată la No. 24045 din 7 Octombrie 1913, adresată d-lui Președinte, care prin rezoluția din 10 Octomb. o recomandă greșei, conf. art. 356 pr. civ., iar greșierul în acea zi a dispus transcripțiunea ei în registrul respectiv, deci depunerea hotărârei la greșa tribunalului s'a făcut peste termenul de trei zile dela data ei;

Considerând însă că art. 356 pr. civilă, spre deosebire de codicile de procedură genevez (art. 353), care prescrie un termen fatal de 10 zile, sub pedeapsă de nulitate a sentinței, nu prevede termenul de trei zile pentru depunerea hotărârei arbitrale, împreună cu actul de compromis și actele de cercetare, sub pedeapsă de nulitate (Tocilescu, III, 366);

Că, nici art. 366 pr. civ., care enumără diferitele cauze, ce pot da loc la anularea sentințelor arbitrale, nu prevede și neobservarea dispozițiilor art. 356 pr. civ., cu privire la termenul de trei zile fixat de acest articol pentru depunerea la greșa a deciziunii arbitrale;

Considerând că depunerile sentinței arbitrale în termen de trei zile nu poate fi socotită ca o condițiune substanțială pentru validitatea judecării, căci dacă în intenția legiuitorului ar fi fost de a prescrie termenul de trei zile pentru depunerea sentinței arbitrale sub pedeapsa nulității, n'ar fi omis de a o prevedea anume într'un text de lege, și apoi e puțin probabil ca legiuitorul să fi voit a impune arbitrilor, de obicei străini de practica dreptului, obligația depunerii într'un termen atât de scurt, sub pedeapsa de nulități. (Daloz Répertoire, v° Arbitrage No. 1154);

Că deci, primul motiv de anulare este neîntemeiat;

Asupra celui al 2-lea motiv de anulare:

Că hotărârea e nulă prin faptul că la judecare a luat parte superarbitrul, cu toate că n'a fost divergență între arbitrii, nulitate prevăzută de art. 366 al. 1 pr. civ.;

Având în vedere că după art. 352 pr. civ. arbitrii vor da hotărârea cu majoritate de voturi, iar în caz de împărțea a părerilor superarbitrul se va pronunța după ce va fi ascultat pe părți, sau va fi citit numai actele lor, unindu-se cu una din părerile arbitrilor, pe care o va putea face a se schimba în totul sau în parte (art. 353 pr. civ.);

Că, părțile însă, prin bună înțelegere, vor putea să indrituiască pe superarbitru, să ia parte, la cercetarea pricinei împreună cu arbitrii și să dea hotărârea odată cu ei, dar această indrituire trebuie să fie arătată în chiar actul de compromis (art. 353 al. 1 și 2 pr. civ.);

Considerând că de aci rezultă, că deși împărțea părerilor arbitrilor trebuie să precedeze de ordinar numirea superarbitrului, totuși părțile pot să-l numească prin însuși actul de compromis cu dreptul de a lua parte la cercetarea pricinei împreună cu arbitrii și a se pronunța odată cu ei, ceea ce dă superarbitrului calitatea de arbitru propriu zis (Daloz, Rép. V, 793)

Având în vedere că prin actul de compromis părțile au convenit și stipulat în această privință următoarea clauză: «Noi părțile convenim și înțelegem că superarbitrul să ia parte la cercetarea pricinei împreună cu ceilalți doi arbitrii și în caz de divergență să-și dea hotărârea odată cu ei»;

Considerând că din această clauză a actului de compromis, astfel concepută și redactată, rezultă că scopul părților fiind numai acela de a evita o a doua cercetare a pricinei cu superarbitrul, în caz de divergență între cei 2 arbitri, au convenit că superarbitrul să ia parte dela început la cercetarea pricinei cu ceilalți arbitri, pentru ca în caz de divergență să-și dea hotărârea odată cu ei;

Că aceasta a fost intenția părților mai rezultă atât din complexul dispozițiilor actului de compromis

cât și din modul cum a decurs cercetarea și judecarea pricinii;

Intr'adevăr, prin actul de compromis se dă pe deo parte dreptul arbitrilor, deci și superarbitrului, potrivit clauzei de mai sus, - de a se pronunța nu numai asupra chestiunilor anume arătate prin act, ci și asupra oricăror altor puncte asupra cărora asociații nu se înțeleg. relativ la această afacere. dacă aceste puncte vor fi aduse înaintea lor de una din părți «intenția părților fiind de a stinge orice neînțelegere pe această cale», dându-le dreptul de a judeca numai după cugetul și chibzuința lor, nefiind ținuți de dispozițiile legii civile sau de procedură; iar, pe de altă parte având părțile cea mai desăvârșită încredere în judecata lor, convin ca hotărârea, ce se va pronunța de arbitrii, să fie definitivă și executorie, renunțând la dreptul de opoziție, apel, recurs, contestație, revizie;

În decursul cercetării pricinii reclamantul n'a obiectat nimic cu privire la constituirea instanței arbitrale cu superarbitrul; ci, din contră, deciziunea luată prin procesul verbal No. 1 din 12 Septembrie 1913 prin care s'a numit pentru luminarea pricinii un expert. deși s'a pronunțat de arbitri și de superarbitru, se vede că e semnată de toate părțile; de unde rezultă cea mai evidentă dovadă că, chiar dacă clauza din actul de compromis nu e atât de clară în această privință, părțile au consimțit a fi judecate și de superarbitru odată cu arbitrii;

Considerând că, de altfel, ar fi cu totul nelogic a presupune, că în intenția părților la confecționarea actului de compromis ar fi fost vreun moment ideea, că, deși superarbitrul era chemat a se pronunța odată cu arbitrii în caz de divergență, să nu-și dea nici într'un caz părerea, dacă nu s'ar ivi împărșeală de păreri între arbitri, sub pedeapsă de nulitate a sentinței arbitrilor;

Considerând că, chiar dacă intenția părților ar fi fost ca superarbitrul să nu se pronunțe decât după ivirea divergenței, totuși, în speță sentința fiind dată cu unanimitate, este evident că nu poate fi viciată prin faptul că superarbitrul a semnat și el, arătând prin aceasta că este de aceeași părere cu ceilalți doi arbitri, căci în acest caz părerea superarbitrului dacă nu întărește soluția dată de arbitri, ar fi ceva ce nu era necesar, ceea ce nu poate strica întru nimic părților;

Considerând deci, că ori cum ar fi privită, în speță, judecata superarbitrului, nu se poate nici într'un caz susține, că sentința s'a dat de persoane, ce n'au primit însărcinarea dela părți (art. 366 al 1); căci superarbitrul prin actul de compromis a fost obligat a lua parte dela început la cercetarea pricinii odată cu arbitrii; și în tot cazul părțile au consimțit în decursul cercetării pricinii ca arbitrul să se pronunțe odată cu ceilalți doi arbitrii deși nu s'ar ivi împărșeală de păreri între ei;

Considerând că, de altfel, din cuprinsul sentinței arbitrale nici nu rezultă în mod cert că superarbitrul ar fi luat parte la deliberarea dintre ceilalți doi arbitri, căci, deși în sentință se prevede la început că «astăzi fiind termenul pentru judecarea afacerii diferită tribunalului arbitral compus din I. S. Herscovici și I. S. Leibovici ca arbitri și H. Halpern ca superarbitru etc.», «ne-am constituit în tribunal la orele 4 din zi la domiciliul d-lui Halpern, loc ales de noi pentru judecată etc.», totuși, imediat mai jos, se prevede că părțile, după ce au dat lămuririle necesare, s'au referit la «chibzuința arbitrilor», iar motivarea sentinței începe cu cuvintele: «noi arbitrii, deliberând, etc.», nicăeri însă în sentință nu se menționează, că superarbitrul a luat parte și la deliberarea arbitrilor; iar, dacă la început se menționează modul compunerii Tribunalului arbitral, această mențiune era necesară, spre a se arăta că superarbitrul a luat parte la cercetarea pricinii odată cu arbitrii, potrivit convenției exprese a părților și atunci semnătura sa în josul sentinței s'a făcut tocmai spre a se proba îndeplinirea acestei cerințe a convenției părților;

Că, prin urmare, și din acest punct de vedere fiind privită chestiunea, motivul de anulare nu are nici o valoare juridică;

Având în vedere și al treilea motiv de anulare:

Că arbitrii nu au judecat conform actului de compromis, după cugetul și chibzuința lor, ci s'au folosit de lumina unui expert, ce nu erau în drept a-l numi; iar expertul, de raportul căruia arbitrii au ținut seamă la pronunțarea sentinței lor, nu a depus jurământul cerut de art. 351 pr. civilă;

Având în vedere că după art. 350 pr. civ. arbitrii sunt în drept a încuviința interogatorul părților și orice măsuri pregătitoare, care se pot face și de judecători; deci sunt în drept a rândui și expertize, dacă ar fi necesare în judecarea pricinii; iar art. 351 pr. civ. prevede, că jurământul înaintea arbitrilor se va săvârși potrivit art. 240 și urm. din acest cod;

Având în vedere că dacă potrivit art. 355 pr. civ. arbitrii au fost îndrituiți, în speță prin actul de compromis a da hotărârea lor întemeindu-se nu pe lege, ci numai după cugetul și chibzuința lor, de aci nu rezultă că le era interzis de a lua lumina unui expert, nefiind în actul de compromis nici o clauză contrară; din contră, însă, părțile au consimțit la numirea expertului, cum rezultă din procesul verbal din 12 Septembrie 1913 prin care s'a decis numirea lui Ilie Haimovici ca expert, care proces verbal este semnat și de Ojias Rapaport;

Având în vedere că în ce privește jurământul expertului, întrucât părțile prin însuși actul de compromis au convenit că arbitrii în judecarea pricinii să nu fi ținuti de dispozițiile legii civile sau de procedură, este evident că nu erau ținuti a supune pe expert jurământului cerut de lege, părțile fiind în drept a reține la formele de procedură civilă în ce privește măsurile pregătitoare luate în cercetarea pricinii, căci nici un text de lege nu oprește aceasta (Vezi Tocilescu III, 324; Dalloz, Répert V, 899);

Că deci și acest motiv de anulare se găsește neintemeiat, așa că acțiunea urmează a se respinge ca atare;

Văzând și cererea de cheltueli de judecată;

Pentru aceste motive redactate de d-l membru de ședință Ciprian Scripcă, Curtea respinge ca neintemeiată acțiunea etc.

(ss) C. N. Ciurea, Ciprian Scripcă.

Grefier, (s) Vartolomei

Judecătoria ocolului rural Stâlpeni

Audiența dela 25 Mai 1913

Cartea de judecată civilă No. 75

Partagiu. — Scopul partagiului. — Modul cum se efectuează partagiul. — Dovada existenței partagiului în caz de tăgadă — Dreptul unuia dintre comuniști de a intenta în contra celorlalți acțiune în revendicare, spre a determina cota-parte ideală a dreptului indiviz.

1) *Împărșeala având de scop de a pune capăt definitiv stărei de devălnășie, prin delimitarea materială, pentru fiecare proprietar a părții din bunul comun, asupra căreia să poarte din acel moment, exclusiv dreptul fiecăreia, ea se poate obține, și poate fi rezultatul, sau al unei convențiuni amiabile, sau al unei sentințe judecătorești de eșire din indiviziune, iar, dovada existenței operațiunii de împărșeală, în caz de tăgadă din partea aceluia în contra căruia se voește a se opune acea împărșeală, nu se poate face, în primul caz, decât potrivit dreptului comun, adică, în principiu, prin act scris, iar prin proba testimonială numai dacă valoarea lucrului de împărșit e mai mică de 150 lei vechi, sau când există, cel puțin, un început de dovadă scrisă;*

2) *Până la determinarea împărșelei bunului indiviz*

unul din comuniști nu poate intenta în contra altuia decât o acțiune în revendicare în scopul de a determina numai cota parte ideală a dreptului indiviz, acțiune care nu poate fi intentată decât în contra tuturilor comuniștilor.

Judecata,

Având în vedere acțiunea intentată de către Mihail Popescu, institutor din comuna Davidești, contra d-ului Vasile Băcanu, proprietar din aceeași comună, prin vechiunea înregistrată la No. 3783 din 14 Mai 1911;

Având în vedere că prin această acțiune, reclamantul tinde a se obliga părătul să-i delase în deplină proprietate și posesie, un teren, în întindere ca de 10 arii, capul chingei de pământ dinspre Huluba, hotarul comunei Bârzești, învecinat la răsărit cu reclamantul, la apus cu apa Haluba, la miază zi cu moșnenii Bârzești și la miază noapte cu părătul;

Având în vedere actele din dosar, susținerile și concluziunile orale ale părților de azi și din precedent;

Având în vedere că reclamantul, în susținerea acțiunii sale a produs actul de vindere-cumpărare autentificat la tribunalul Muscel sub No 1903/1905 și transcris la No. 2081/1905, și prin care numitul reclamant, cumpără de la Ion N. Măndoiu, o chingă pământ sănețe și cu pădure, numită în «Albina», hotarul comunei Bârzești, în lățime variind între 12 și 17 stânjeni, iar cu lungimea din piscul Blotanului, spre apus, peste apa Albinei până în apa Huluba, vecinată la miază-zi cu moșnenii Bârzești și la miază noapte cu Ioana Gh. Cichănea, pretinzând că terenul în litigiu, face parte din trupul descris mai sus;

Având în vedere că părătul față de actul produs de reclamant, a obiectat în ședința dela 11 Iunie 1911 - că terenul în litigiu coprinde mai multe cumpărături ale sale, de la diferiți moșneni Davideșteni, și că a avut asupra lui o stăpânire de lungă durată, uzucapând astfel dreptul de proprietate al aceluia teren;

Având în vedere ca reclamantul a răspuns alegațiunii părătului, cu afirmațiunea că atât el cât și autorul său Ion N. Măndoiu, au avut în preună o posesiune exclusivă de peste 30 ani, asupra terenului în litigiu, făgăduind astfel în totul stăpânirea pretinsă de părăt;

Având în vedere că după cererea ambelor părți litigante, indicată prin jurnalul ședinței dela 11 Iunie 1911, s'a incuviințat o descindere la locul în litigiu, cu audiere de martori, în scopul de a se stabili, de către cine s'a stăpânit terenul în litigiu în condițiunile pretinse de părți, lucrare care s'a efectuat de noi în ziua de 3 Iulie 1911, după cum constată procesul-verbal dresat de noi, în localitate cu acea ocaziune;

Având în vedere că din depozițiunea martorilor audiați sub greutatea jurământului, conform art. 196 procedură civilă rezultând ca nici una dintre părțile litigante cât și autorii acestora, nu au avut, asupra terenului în litigiu, o posesiune de lungă durată, care să fi consolidat dreptul de proprietate în folosul uneia sau alteia dintre părți - reclamantul și-a schimbat temeiul pe care își sprijinea acțiunea susținând că în anul 1905 - după cum pretinde a rezulta din aceleași depozițiuni de martori - intervenind, un partagiu voluntar, între moșnenii cari compuneau obștea Davidești, din cari făcea parte și autorul său Ion N. Măndoiu, s'a ales acestuia terenul prevăzut în actul său de vindere-cumpărare exhibit, și cum acea împărțea și opozabilă și părătului ca unuia, ce prin autorii săi, moșneni din aceeași obște, a figurat la acea împărțea, urmează ca părătul să fie obligat să-i respecte și delase în deplină proprietate terenul în litigiu;

Având în vedere că părătul față de noul temei pe care reclamantul își sprijină acțiunea, a tăgăduit existența partagiului astfel cum s'a pretins de reclamant, susținând că împărțea săvârșită în anul 1905 între moșnenii cari compun obștea Davidești, s'a mărginit numai la o măsurătoare făcută în scopul de-a se de-

termina întinderea drepturilor fiecărui comșnean spre a se cunoaște partea corespunzătoare, la care fiecare are dreptul, din venitul averii obștei Davidești;

Considerând că, împărțea având de scop de a pune capăt definitiv stărei de devălmășie, prin delimitarea, materială pentru fiecare proprietar, a părții din bunul comun, asupra căreia să poarte din acel moment, exclusiv dreptul fiecăruia, ea se poate obține și poate fi rezultatul sau al unei convențiuni amiabile sau al unei sentințe judecătorești de esire din indiviziune; iar dovada existenței operațiunii de împărțea, în caz de tăgadă din partea aceluia în contra căruia se voește a se opune acea împărțea, nu se poate face în primul caz, decât potrivit dreptului comun adică în principiu prin act scris iar prin proba testimonială, nefiind admisibilă acea dovadă decât numai dacă valoarea bunului împărțit, e mai mică de 150 lei vechi sau când există, cel puțin un început de dovadă;

Considerând că din acest punct de privire, reclamantul nu se poate întemeia numai pe depozițiunile martorilor audiați în cauză pentru a dovedi existența împărței, ce pretinde a fi intervenit între moștenitorii obștei Davidești cu privire la averea lor comună, întrucât această avere, întrecând cu mult valoarea până la care se poate dovedi cu martori orice convențiuni încheiate asupra ei, nu se poate trage nici o consecință juridică dintr-o convențiune stabilită numai prin acest mod de probațiune; și întrucât reclamantul nu a mai propus alt mijloc de probațiune urmează a se înlătura ca nefondat mijlocul de susținere, tras de reclamant din faptul împărței;

Considerând însă, că chiar dacă în mod cu totul ipotetic, am admite că existența convențiunii de împărțea, s'ar putea dovedi și numai prin proba testimonială, însă din analiza depozițiunilor martorilor audiați în cauză, rezultă că împărțea, intervenită, în anul 1905, între moșnenii cari compun obștea Davidești din cauza contestațiunilor ce existau între dânși cu privire la întinderea drepturilor fie căruia nu a avut decât unicul scop, de a stabili prin măsurătoare, întinderea drepturilor fiecărui comunist, spre a se cunoaște quota-parte din veniturile obștei, fără însă a intra și de fapt în stăpânirea porțiunii fiecăruia ce în mod fizic se determinase prin măsurătoare, căci din depozițiunile acelorasi martori mai rezultă că numiții moșneni, au continuat și din acel moment, să stăpânească în comun ca și în trecut, ascunzând în comun, împărțindu-și și luându-și fiecare dintre comuniști, partea respectivă din veniturile bunului indiviz potrivit întinderii drepturilor stabilite prin acea împărțea; așa martorul Marin Popescu, afirmă că lui Ion N. Măndoiu, vânzătorul către reclamant, i se cuvenea drept parte din ateadă, suma de 1 leu și 8 bani;

Considerând că în acest mod executându-se în fapt împărțea intervenită între moșnenii obștei Davidești, nu se poate susține că actul săvârșit de ei în anul 1905 ar echivala cu o operațiune de împărțea propriu zisă, de oarece starea lor de indiviziune nu încetase definitiv, prin luarea în fapt în exclusivă proprietate, a părții materiale alocate fiecăruia din bunul indiviz, potrivit întinderii drepturilor fiecăruia;

Considerând că așa fiind partagiul invocat de partea reclamantă, urmează a se privi ca inexistent, și deci mijlocul de susținere întemeiat pe acea convenție, câtă a se înlătura ca neîntemeiat;

Având în vedere că reclamantul a susținut în al treilea rând că întrucât i se recunoaște de către părăt, calitatea de reprezentant al drepturilor cuvenite comunistului Ion N. Măndoiu, autorul său, cât și cătimea acelor drepturi, după cât sunt prevăzute în titlul său de cumpărătoare, să i se recunoască judecătorește și să i se determine în mod material, din terenul în litigiu, porțiunea respectivă, obligându-se părătul să i-o delase în deplină proprietate și folosință.

Având în vedere că părătul a obiectat că terenul în

Tribunalul civil din Dijon

— 11 Februarie 1914 —

Vânzarea lucrului altuia. — Rezolvirea ei numai din partea cumpărătorului. — Art. 1599 C. fr. (eliminat de legiuitorul nostru). — Art. 1084 C. civ. fr. (art. 1020, 1021 C. civ. rom.).

In dreptul francez, vânzarea lucrului altuia nu este nulă nici în sens de inexistentă, nici în sens de anulabilă. O asemenea vânzare este rezolubilă numai din partea cumpărătorului, în baza art. 1184 C. civ. (1020, 1021 C. civ. rom.).

OBSERVAȚIE. — Este cunoscută controversa ce a stârnit în codul francez vânzarea lucrului altuia, cu toate că art. 1599 din acel cod a voit, de bună seamă, să curme orice discuție, proclamând nulitatea acestei vânzări. Aceeași nulitate este proclamată în Italia și în Bulgaria. Iată, în adevăr, cum se exprimă art. 231 din legea bulgară dela 3 Decembrie 1892, asupra obligațiilor și contractelor: «Vânzarea lucrului altuia este nulă; ea poate da drept la daune dacă cumpărătorul n'a știut că lucrul este strain. Nulitatea statornicită de acest text nu poate niciodată fi invocată de vânzător» (1).

La noi aceeași discuție există ca și în Franța (2).

Soluția admisă de sentința tribun. din Dijon, a cărei sumar s'a reprodus mai sus, este, în genere, admisă atât de jurisprudența noastră, cât și de o parte însemnată a doctrinei. Vezi, în acest sens, Cas. rom. Bult. 1885, consid. dela pag. 372; Bult. 1900, p. 50 și *Dreptul* din 1900, No. 46, p. 371 (cu nota lui Alex. Degré); Trib. Tecuci, *Dreptul* din 1892, No. 66; Trib. Neamț, *Curierul Judiciar* din 1902, No. 52 (considerente redactate de d-l Șt. Scriban); Judecăt. ocol. rural Albeni (Gorj), *Curierul Judiciar* din 1910, No. 19, p. 151 (cu nota d-lui Șt. Scriban); Judecăt. rurală ocol. Fierbinți (Ilfov), *Curierul Judiciar* din 1912, No. 37, p. 441; Alex. Degré, *Dreptul* din 1875, No. 21 și din 1900, No. 46; Ionescu-Dolj, nota în *Curierul Judiciar* din 1901, No. 1; G. Meitani, *Dreptul* din 1903, No. 10; Alex. Cerban, *Dreptul* din 1898, No. 3 și din 1911, No. 55; C. St. Bossie, *Curierul Judiciar* din 1911, No. 36; Nacu, III, p. 174, 175, No. 5, etc.

(1) Acest text reproduce cuvânt cu cuvânt art. 1459 din codul italian. Iată, în adevăr, cum se exprimă acest text: «La vendita della cosa altrui è nulla; essa può dar luogo al risarcimento dei danni, se il compratore ignorava che la cosa era d'altri. La nullità stabilita da questo articolo non si può mai opporre dal venditore».

(2) Vezi diferitele sisteme expuse în tom. VIII al Coment. noastre, p. 569 urm. și în tom. XI, p. 259. Mai vezi Ionescu-Dolj, *Curierul Judiciar* din 1901, No. 1 (notă asupra unei sentințe a tribun. din Tecuci), etc.

litigiu făcând parte din averea indiviză a obștei Davidești, s'a stabilit și asupra lui drepturile cuvenite fiecăruia de către comisiunea instituită pentru stabilirea drepturilor de proprietate ale moșnenilor conform legei silvice; așa că, dacă reclamantul se plânge că a fost omis din deciziunea pronunțată de acea comisiune, sau că nu s'a putut prezenta, în timpul cât a lucrat acea comisiune spre a face să i se recunoască și drepturile sale în obște, cuvenite ca reprezentant prin cumpărătoare al comoșneanului Ion N. Măndoiu, nu mai poate azi să își stabilească dreptul său, după norma dreptului comun, ci numai după dispozițiunile indicate de legea silvică, adresându-și plângerea în contra mandatarilor aleși ai obștei, iar nu în contra sa care nu are calitatea legală de a reprezenta interesul obștei;

Considerând că indiferent de finele de nevaloare ridicat de partea pârâtă, cesiunea legată în prealabil de dovada faptului dacă și asupra terenului în litigiu s'a stabilit de către comisiune drepturile fie-cărui moșnean, urmează mai întâi a discuta cesiunea ridicată de reclamant, și care se reduce în a ști: dacă un comunist sau un reprezentant al drepturilor sale indivize, poate porni acțiune în revendicare, în contra altuia, tinzând la determinarea și delăsarea unei porțiuni distincte, în mod material, făcând însă parte dintr'un bun indiviz, și aceasta fără știrea și lichidarea drepturilor celorlalți;

Considerând că coproprietatea fiind dreptul de proprietate, atribuit distinct mai multor persoane, purtând însă asupra unuia și aceluiași lucru, care nu poate aparține fie-căreia dintre acele persoane, de cât numai într'o cotă parte abstractă, urmează că, până la determinarea în părți materiale a bunului indiviz, unul dintre comuniști, nu poate intența în contra altuia de cât o acțiune în revendicare în scopul unic de a determina numai cota parte ideală a dreptului său indiviz, acțiune care nu se poate concepe, de cât intențată în contra tuturor, între care există un raport de comunitate, și în cazul când dreptul i se contestă de unul dintre comuniști, ne putându-se admite o acțiune în revendicare, care, pe lângă determinarea cotei părți ideale a dreptului unui comunist, atunci când i se contestă, ar tinde și la determinarea fizică, materială cum și la delăsarea ei în exclusivă proprietate a comunistului care revendică, acest rezultat neputându-se obține de cât prin mijlocul unei alte operațiuni deosebite, aceea a împărțelii, care impune chemarea în cauză a tuturor comuniștilor, în lichidarea integrală a bunului indiviz;

Considerând că întru cât reclamantul, prin acțiunea în revendicare de față, tinde ca, față numai de pârât, să se determine potrivit dreptului său recunoscut, o porțiune din bunul proprietate colectivă a obștei Davidești, pe care să o stăpânească în exclusivă proprietate, acțiunea sa, potrivit principiilor de drept mai sus stabilite, nu se poate privi ca admisibilă, și deci urmează a i se respinge ca atare; — rezervându-se însă dreptul de a intența, — pentru a intra în folosința dreptului său, fie o acțiune în împărțelă, fie o acțiune în recunoașterea dreptului său atunci când i s'ar mai contesta și de alți comuniști, sau a-și stabili și a se folosi de dreptul său după norma stabilită de noul cod silvic, în cazul când și asupra terenului în litigiu, comisiunea instituită conform acestei legi, ar fi stabilit deja drepturile fie cărui comunist;

Considerând că așa fiind, devine fără interes a mai discuta și cesiunea ridicată de partea reclamantă și anume: dacă pe calea dreptului comun, un comunist poate să-și valorifice un drept al său, asupra unei averi indivize, atunci când, asupra acestei averi, s'a stabilit deja drepturile fie căruia de către comisiunea instituită conf. art. 29 din noua lege silvică;

Pentru aceste motive, respinge, etc.

Magistrat Stagiari (s) Ioan Aronescu

Înțelegem până la un punct oarecare că, în lipsă de text, această soluție să poată fi admisă la noi ⁽³⁾.

Ceeace nu înțelegem însă este ca ea să fie admisă în Franța, unde legea proclamă nulitatea

⁽³⁾ Iată, în adevăr, cum se exprimă, în această privință. Colin et Capitant (*Cours élément. de droit civil français*, II, p. 433, Paris, 1915): «La conception la plus simple et celle qui s'imposerait évidemment si le code avait gardé le silence, consisterait à voir dans l'action de l'acheteur une action en résolution, et dans l'exception, une exception non adimpleti contractus».

iar nu rezoluțiunea vânzării lucrului altuia, căci aceste două expresii nu sunt sinonime.

Cu toate acestea, rezolubilitatea vânzării din partea cumpărătorului, în baza art. 1020, 1021 Cod. civil, se susține în Franța, între alții, de Colmet de Santerre (VII, 28 bis VI), și ideile ilustrului profesor și decan al facultății de drept din Paris, au trebuit neapărat să aibă răsunet și în jurisprudență, cu toate că ele sunt, după părerea noastră, inadmisibile, față cu textul expres al art. 1599 din codul francez.

D. ALEXANDRESCO

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASAȚIE S. II

Recurentul N. Pontescu în persoană.

Intimatul D-r V. Bocescu, prin d-l avocat P. Poni.

Urmărire imobiliară. — Contestație. — Respingere. — Continuarea vânzării. — Neexistența dreptului de apel. — Art. 533 pr. civ.

După art. 533 din procedura civilă, când tribunalul respinge o contestație la urmărirea imobiliară, va face de îndată vânzarea, — iar în caz când contestația e admisă, hotărârea tribunalului e supusă apelului.

Termenii acestui articol fiind generali, el are a fi aplicat la toate contestațiunile, fără a se face vre-o deosebire între acelea prin care s'ar judecă fondul și acelea relative la procedura urmăririi. (*Cas. II, decizia No. 81, din 7 Aprilie 1915 prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei C. apel Iași, s. II, No. 12/915*).

CASAȚIE S. III

Recurentul Alex. Hristof prin d-l avocat Seb. Teodorescu.

Intimata Banca Agricolă prin d-l avocat M. Flechtenmacher.

Banca Agricolă. — Gaj. — Constituirea lui. — Convenție posterioară de a-l vinde fără formalitățile legale. — Dacă e valabilă această convenție. — Art. 482 și 488 c. com.

I. a) Deși prin art. 482 și 488 din codul de comerț se prevede că vânzarea gajurilor se face prin licitație publică fiind nulă orice clauză care ar autoriza pe creditor a-și apropia gajul, ori a dispune de dânsul, fără îndeplinirea formelor prevăzute pentru vânzare, această nulitate însă este preserisă numai în favoarea debitorului, pentru ca la contractarea împrumutului și la constituirea gajului să nu fie silit, împins de nevoie, să primească condițiile grele ce creditorul ar voi să-i impună, fie apropiindu-și gajul pe un preț minim, fie având dreptul să-l vândă așa cum dânsul va găsi de cuviință pentru a sa îndeștulare.

Odată însă ce împrumutul a fost efectuat și gajul constituit, nimic nu împiedică pe debitor să autorize pe creditor să vândă gajul printr-o vânzare de bunăvoie, iar nu prin vânzare publică, dacă dânsul găsește mai cu folos acest mod de înstreinare.

b) După art. 29 din legea Băncii Agricole, această bancă este în drept a se servi și de legislația comună, în operațiunile ce face, așa că părțile pot conveni ca mărfurile puse în gaj să se vândă înaintea scadenței actului și fără îndeplinirea formalităților prevăzute de codul de comerț, fără a se putea zice că prin aceasta directorul băncii ar fi depășit cadrul puterilor ce avea de la lege. (*Cas. III, decizia No. 192 din 1 Aprilie 1915 prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei comer. No. 44/914 a C. apel Galați s. I*).

Recurentul Minist. de finanțe prin d-nii avocați C. Marinescu, V. Miculescu și Al. Zeuceanu.

Intimatul José S. Arie ș. a. prin d-nii avocați M. Antonescu, B. Missir și N. Milescu.

Timbru și înregistrare. — Contravenție. — Proces-verbal. — Comunicare prin administrație. — Dacă comunicarea poate fi făcută prin portărei. — Art. 78 l. timbrului.

2. După art. 78 din legea timbrului, copiile depe procesele verbale de contravenție aprobate de minister se notifică contravenientului prin mijlocul administrației, și dacă contravenientul n'a făcut apel în termen de 15 zile delă această notificare, procesul-verbal rămâne executoriu.

De aci rezultă că dacă notificarea nu s'a făcut prin administrație, ci prin portărei, partea nu poate fi de-căzută din dreptul de a face apel, legea timbrului fiind de strictă interpretare și prevăzând un anumit mod de comunicare, care nu poate fi înlocuit prin altă formalitate, de oarece este vorba de pierderea unui drept acordat de lege. (*Cas. III, decizia 234 din 20 Aprilie 1915 prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Ilfov s. II No. 421/914*).

Rugăm stăruitor pe onorații noștri abonați din provincie ca abonamentele datorite să le achite prin mandat postal direct la Redacția ziarului *Curierul Judiciar*, pe numele d-lui Codreanu, proprietarul ziarului, singurul în drept a face încasările, sau la prezentare redactorului nostru d-l Ion Bacicu sau incasatorului D. Niculescu, legitimați cu autorizație specială în schimbul numai a chitanțelor cu stampila ziarului, ce vor liberă din registre cu matcă, iar cei din capitală să plătească ea și până acum, vechiului nostru incasator Tudoroiu sau C. Petculescu.